THE DAILY HEBREW JOURNAL

I. WINBERG, Pres. & Gen. Mgr.

The Only Daily Jewish Newspaper in the Province of Ontario

PUBLISHED BY

— CANADIAN JEWISH PUBLISHING CO., LTD. —

251-253 Queen Street West Telephone Adelaide 3967

SUBSCRIPTION RATES: $4.00 PER YEAR
SINGLE COPY 2c.

Entered as Second Class Mail Matter at C.P.O. Toronto, Ontario
January 22nd, 1915

די לאנג ווערט קלאהר

פון אטאוואַ קומט די ידיעה, אז דינסטאג וועט דער גענעראל גאווערנאר פון דאמיניאָן אנטערשרייבן דעם צוואנג־דיענס־געזעץ, וועלכער וועט גלייך אנהויבן דורכגעפירט צו ווערען אינ'ם לעבען. ווייל אלעס איז שוין גרייט דערצו און אפילו די טריבו־נאלען זענען שוין פערטיג. עס הייסט, אז צו דער צייט, וואס דאס לאנד האט דיסקוטירט וועגען דעם האט די רעגירונג דערווייל אלעס אין דער שטיל צוגערייט.

ווי די זאך זאל נים זיין, איז דיעזע בעשטימטהייט אלץ בעסער ווי דער בידיעצטיגער הין־און פלעם. אין וועלכען דאס לאנד האט זיא געפונען מאכעדיג פערשיעדענע ספעקולאציעס בנגע דיעזען געזעץ. יעצט ווייסט מען וועגיגסטענס, ווי מען האט, און דאס לאנד וועט זיך מיזען אנהויבען צו צופאסען צו די נייע בעדינגונגען.

און אז די רעגיערונג דענקט ערנסט אנצוהויבען צו פערווירקליכען דעם נייעם געזעץ איז צו זעהען פון דעם, וואס די קאנאדער פאבריקען האבען יעצט וועגיגער מוניציע־בעשטעלונגען, ווי זיין עס איז פריהער. אין פעלע פון זיי הייבען זיך שוין אויך אן אפילו צו צומאכען און דאס צייגט דאך בלויז איין זאך — קאנאנען־מאטעריאל איז יעצט נים אזוי פיעל. ווייל מען דארף האבען דעם מענשען־מאטעריאל.

און די אטעזוער ידיעה ווארפט אויך מעהר ליכט אויף דער ראד־זשערס געשיכטע.

נאך לעצטע וואך האבען מיר אנגעצייגט, אז הינטער דעם דענעמ־דיגען ארגומענט מצד ראדזשערס'ן וועגען דעם אז די רעגיערונג איז צו לאנגזאם מיט דער דורכפיהרונג פון „קאנסקריפשאן" ליגט געוויס אן אנדער אורזאכע. און אז דאס צייגט צו זיין אמת, וויזט די אטאווער טעלעגראמע. ראדזשערס אלס א מיטגליעד פון'ם קאבינעט האט געוויס געוואוסט אלע פלענער פון דער רעגיערונג. און איז גוט כע'חבנ'ט גע־וועזען אין די פארבעריטונגען, און וואלט דאס געוועזען דער איינ־ציגער מאטיוו, האט ער דאך נים געהאט קיין ארזאכע צו רעזיגנירען.

און די לאנג ווערט אויך קלאהרער בנגע די אנדערע פאדערונגען.

עס איז זיכער, אז די פערווירקליכונג פונ'ם געזעץ קומט פאר נים מחמת לוקסוס, נאר צוליעב די נויטען אויף'ן שלאכטפעלד. אבוואהל דאס האט גערארפט איערשט געגעבען ווערען צו פאלקס־אבשטימונג, און דאן מוז קאנאדע אלעס טהאן, וואס קען נאר פיהרען צום שנעלען פריעדען און ענדגילטיגען זיעג.

זי מיז העלפען מיט מענשען און געלד.

פאר מענשען־הילף, האט יעצט די קאנאדער רעגיערונג איינגע־פיהרט צוואנג־דיענסט. און יעצט דארף געמאכט ווערען דער צווייטער לאגישער שריט — צוואנג דיענסט אויף קאפיטאל.

צוואנג־דיענסט איז אין תוך גענומען דעמאקראטיש. אבער פיהרט מען איין נאר דיענסט פאר די ארמעס־ווייוואלס. און מען לאזט צו־פריעדען די קאפיטאליסטען פונ'ם לאנד. איז עס דאן דער געגענזאץ אין דעמאקראטיע. אין דאס דארף נים פאסירען אין א לאנד, וועלכעס שטאלצירט מיט איהר פריהייט און דעמאקראטיע.

מיר מענען דערפון לערנען

אין דער ענגלישער „אראנזש" אנטאריא ווערען נים נור די אייגען אפטמאהל פעררעכענט אלס שטיצע קינדער, נאר דעם זעלבען שיק זאל טהיילען אויך די קאטאליקען. אפילו די ענגליש־שפרעכענדע, און אין דעם פאליטישען זין רעכענט מען אויך מיט די לעצטע אזוי וועניג ווי מיט די אידען, בעזונדערס אין טארא־נטא, דער הויפט־צענטער פון דער „אראנזש" בעזונדנג.

נאר אם האט עטוואס אנדערעס פאסירט.

איבער'ן לאנד גרייט מען זיך שוין צו די עפעדראלע וואהלען, און פערשטעהט זיך, אז טארא־נטא גרייט זיך אויך. איין זיכערער לעדיגער פלאץ אין טארא־נטא, וואו מען דארף האבען נייע קאנדידאטען, איז דער דיסטריקט סאוט־וועסט טארא־נטא. ווייל דער פריהערדיגער פארלא־מענט מיטגליעד א. קלארד מעקדאנעל איז דערהייבען געווארען צום ראנג פון סענאטאר, און די קאנסערוואטיווען זוכען דארום א פאסעד דען מענשען פאר יענעם דיסטריקט. אבוואהל בעלינט אויף דעם זענען פאראן איבערגענוג.

האבען אבער די ליבעראלען אריינגעשטעלט אין יענעם דיסט־ריקט א קאנדידאט, נגם קיין אראנזש־מען", נאר דעם קאטאליק ווי. דזש. א'ריילי, און די קאנסערוואטיווען זענען דארום געקומען אין א פערלעגענהייט. און אום נים צו פערלירען די קאטאליישע שטימען, וועלען זיי אין דער פראטעסטאנטישער טארא־נטא אויך מיזען אריינשטע־לען א קאטוליישען קאנדידאט.

לייכט איז דיעזע זאך די הייגע קאטוליקען געוויס נים אנגעקומען, די הייגע קאטאליקען האבען אן איינגעצייכענטע ארגאניזאציע, אין די לעצטע האט פערשטאנען אויסצונוצען דעם מאמענט.

האבען מיר פון דעם גארניס צו לערנען?

וואס הערט מען לעצטענס אזוי וויג־ניג פון די קאנטרי אידען

דער הייגער מלחמה קאנפליקט איז געווען דער צענטער פון דער הילפס־טהעטיגקייט, הייפטזעכליך פאר אנטאריא. און די קלענע־רע אידישע קהלות האבען גאנץ הייבשע סימען בייגעשטייערט צום הילפס־פאנד. לעצטענס אבער קומען בסעם קיינע געלדער נים אריין פון די קאנטרי־אידען.

מיר פערשטעהען נים די אורזאכע דערפון. ווייל זיכער זענען דאך די קאנטרי־אידען הייגט פונקט אזוי פרייגעבעג ווי פאר א יאהרען אין ווי פאר צוויי יאהרען — מיט וואס ערקלערהט זיך דיעזע שטיקייט זייטענס די קאנטרי־אידען.

עס איז שוין צייט צו הערען פון זיי.

די זיך וואלקענדע קענעדער פאליטיק

פון שמואל מאיר שאפירא

וואו האלט עס מיט דער קאנסקריפשאן פראגע און וועגען די אלגעמיינע וואה לען. די פאליטיק ווי געשפיעלט פון דער רעגיערענדער קאנסערוואטיווער מיזער פארטיי.

די פאליטישע לאגע אין קענעדע איז נאך אלץ א וואקלענדע ווי פון ווינט גע־ווארפען, אם טהוט זי זיך א דרעה אהער און טאקע באלד צוריק. אזוי אז זאגאר די בעסטע פאליטיקער קענען נים ווייסען וואס דער קומענדער מאמענט קען ברייג־נען.

עס איז אמת אז דורך דער צייט פון דער וואך האט די פאליטישע שיף אנ־געפאנגען צו קומען נעהענטער צו א ברעג אבער מען קען נים זיין זיכער אויב אן אנדער שטארקע כוואליע וועט זי באלד נים צוריקווארפען.

די צוויי הויפט פונקטען אויף וועל־כע די פאליטישע ראד דרעהט זיך איז די קאנסקריפשאן און „עקסטענשאן" פראגען און די איבערגע ווי א קאאלאציאנס רע־גיערונג און „ווין די וואר" פאליסיס זע־נען נים מעהר ווי ביי־זאכען.

עס קומט יעצט פאר א שטרייט צווי־שען צוויי פארטייען, קאנסערוואטיווען און ליבעראלען. דער שטרייט איז אויף לעבען און טויט. א שטרייט פאר'ן רע־גיערונגס בייגקעל אין א פריעדליכע' צייט וואלטען געווען פריעדליכע אישום מיט וועלכע בייד צדדים וואלטען געקומען צום פאלק און וואלטען געפארערט די ער־וועהלונג פון זייערע קאנדידאטען.

אנדערש איז אבער יעצט.

צוליעב דער מלחמה איז לעצטען יאהר דאס לעבען פונ'ם פארלאמענט פערלייג־נערט געווארען אויף א יאהר און פאר דעם חסד פון דער אפאזיציע, דער פאר וואס די האט געלעבען איהר צושטימונג האט די רעגיערונג געמוזט איהר מאכען פערשיע דענע הבטחות, אזוי למשל האט זיך ארויסגעוויזען אז איידער לאריער דער פיהרער פון דער אפאזיציע האט לעצטען יאהר געגעבען זיין צושטימונג צום „עקס־טענשאן" האט פרעמיער בארדען בע־ראדס ארויס מיט א אפענער ערקלערונג אז קיין קאנסקריפשאן וועט אין קענערע נים־איינגעפיהרט ווערען.

דאס יאהר האט די רעגיערונג געוואוסט אז די אפאזיציע וועט פרייוויליג נים צו־שטימען צו קיין עקסטענשאן פשוט דער־פאר וואס די אפאזיציע איז שוין צו לאנג ארויס פון דער רעגיערונג און אזוי ווי זי האט זא ווי זא גארנישט אכצוהווערען און אלעס צו געווינען וואהרס זשע זאל זי נים פרובירען איהר פזל ביים עלעק־שאן און פאלגליך האט די רעגיערונג גע־נומען זוכען אישום.

עס איז ווערטה צו בעטאנען אז די רעגיערונג האט גענומען זוכען אישום פאר'ן קומפיין און נים די אפאזיציע, ווייל די לעצטע האט געהאט און האט יעצט מעהר אישום איידער זי בעדארף, ווייל דורך דער צייט פון דער מלחמה האט די רעגיערונג גענומען מומעל אין די רייהען פון דער אפאזיציע כע טעות'ן אז די אפאזיציע האט געהאט גאנצע בערג מיט אישום.

עס איז גאנץ נאטירליך אז די רעגי־ערונג זאל אין צייט פון מלחמה אויסקלייר־בען א פאטריאטישע אישו און זי האט טאקע אויסגעקליבען קאנסקריפשאן, אבער נים אויף צו געהן דערמיט צום פאלק פאר „יא" אדער „ניין", ווי דער פאל איז געווען אין 1911 מיט רעסיפראסיטי, נאר מיט דער דורכפיהרונג פון דעם אין ווייזען דאס לאנד אויפ'ן גרויסען פאטרי־אטישען אויפטהו צו העלפען דעם מוטער לאנד.

די אפאזיציע האט זיך ווירקליך דער שראקען פאר דער אישו ווייל.

דא איז ווערטה זיך אבצושטעלען אויף דעם פאלגענדען פאקט:

דורך דער גאנצער צייט פון דער מלחמה האט די רעגיערונג נים געמאכט קיין איין בערייטענדען ריכטיגען שריט, איהר גאנצע מלחמה טהעטיגקייט האט זיך נעצייגען דורך א לאנגער קייט פון סקאנ־דאלען, אזוי זענען ארויסגעשוואומען די „ראס רייפעל" אפערע. סער סעם יוחז אפערע, קוירנאל עליסאן און אחרון אחרון הביב די ראדזשערס אפערע.

די רעגיערונג האט דורך דעם פער־לוירען א היבשע ביסעל פון איהרע איי־גענע אנהייננגער און זאגאר די קאנסקר־וואטיווע פרעסע האט אנגעפאנגען שטארק צו קריטיקירען איהר איינגענע רעגיערונג. צו קריטיקירען איהר איינגענע רעגיערונג, אזוינס, ערשטענס צוריק צו געוויזען איה־רע אנהייננגער און צווייטענס געבען א קלאפ אזא „טרעוואגע" מען זאל פערגע־סען אן איהרע פריהערדיגע מעשים און זי האט אויסגעקליבען קאנסקריפשאן.

דאס האט געמאכט די נעווינגשטע ווירקונג. אין לאנד איז געווארען א טור מעל און דאס האט זאגאר פערשאפט א גוואלדיגען מומעל אין די רייהען פון דער אפאזיציע.

די רעגיערונג האט עס געוואלט, האט איהר צוועק עררייכט.

פערפאר ווי געזאגט האט זיך די אפא זיציע דערשראקען און דער פיהרער פון דער אפאזיציע האט געגומען זוכען עצות ווי אזוי זיך פון דעם ארויסצודרעהען.

סער ווילפרעד לאריער האט אנגעגר מען די „פאריווע" שטעלונג פון רעגע־רענדום, דאס הייסט נים אהער און נים אהין. די אנטעריא ליבעראלען האבען אנ־גענומען די שארפע שטעלונג פאר קאנס־קריפשאן און דיי קוויבעקער ליבעראלען די נענען שטעלונג. און דאן איז געקומען די רעגיערונג מיט איהר פארשלאג פאר א קא אלאציאנס רעגיערונג.

דאס איז געווען א מין טשעלענזש צו די ליבעראלען. ווילט איהר נים צו־לייסען אייער פארטיי, דאן לאמיר איבער נעהמען די רעגיערונג בשותפות און אלס אזעלכע אדער פערלייגנערען דאס לעבען פון פארלאמענט ביז נאך דער מלחמה, ביז דאן וועט דאס לאנד וועט זיך פרעהען מיט'ן שלום, אבער נעהן אלס פערראי־גיגטע צום פאלק פאר דער ווייעדער ער־וועהלונג.

א גרויסע טהייל פון דער ליבעראַ־לער פרעסע האט זיך אזוי דערשראקען, אז זי האט אנגעפאנגען צו אגיטירען פאר א יוניאן גאווערמענט. און האלט זיך נאך יעצט ביי דער זעלבער פאליסי.

צו דעם אלעמען האבען נאך די אונ־ציפרידענע פון ביידע צדדים אין דער פארטריאטישער פראווינץ אנטעריא געז־רונדעט די „ווין די וואר לויג". וועלכע אני־טירט שטארק פאר א קאאלאציאנס רעגיע־רונג. און די אפאזיציע לעקט קיין האר־ניג נים. זאגאר ווייסען די וועסטערן ליבעראלען וועלכע האבען זיך אויף זיי־ער לעצטער קאנווענשאן אזוי פייערליך ארויסגעזאגט פאר לאריער'ן האבען זיך יעצט נעפונען אזעלכע וועלכע אגיטירען פאר קאנסקריפשאן אין פאדערונג אז א ניי קאנווענשאן זאל איינגערופען וועו־רען.

מיט אין ווארט די אנגענומענע קאנס־קריפשאן שטעלונג פון דער רעגיערונג האט געמאכט א חורבן אין די רייהען פון דער אפאזיציע. אבער סער ווילפרעד לא־ריער האלט זיך נאך אלץ ביי דאס זיינ־יג און וויל נים נאכגעבען, אפשר צוליעב דער איינציגער אורזאכע וואס די אפאזי־ציע האט גאר נישט וואס צו פערלירען.

אבער דאס איז נאך נים אלעס.

עס פרעגט זיך די פראגע, אויב די רעגיערונג האט אזוי פיעל געבויט און האט אזוי פיעל דערגרייכט מיט קאנסקריפ־שאן וואס זשע בעגוצט זי נאך נים דעם קאנסקריפשאן געזעץ?

נאך א זאך איז זיכער.

וועט די רעגיערונג אנווענדען גלייך עס קאנסקריפשאן געזעץ הייס ווי א ערגע געהייס צוריק צו ערוועהלט ווערען, און וועט זי דעם געזעץ נים אנווענדען און וועט פריהער געהן צו אן עלעקשאן וועט זי זי־בער פערלייערען אויסער פיעל שטימער זאכען, אויב דער געזעץ וועט נאך הייסען אין דער ליפטען, וועלען אלע אנטי קאנס קריפשאניסטען זאגאר אין אנטעריא שטימען פאר דער לאריער פארטיי מיט דער האפנונג אז די לעצטע וועט דעם גע־זעץ נים אנווענדען.

פערקעהרט אבער ווען דער געזעץ וועט אנגענעמען ווערען און וועט שוין לורכאויס גענוצט ווערען, וועלען זיך די שטימען צוטהיילען ווי אין פריעדליכע צייטען אין א פארטיי וואוט, ליבעראלען און קאנסערוואטיווען.

אין מעג מען וועלען פערבינדען די רעזיג־נאציאן פון האנ. ראבערט ראדזשערס מיט די לעצטע קלאגען פון וועלכע ער איז מיט גרויסע שווערינקייטען דיין געוואשען גע־וואָרען, אין זאך אבער מוז מען צוגע־בען אז די אנגענעבענע אורזאכע פאר זיין רעזיגנאציע מעג זי נים זיין די ווירקליכע ענטהאלט אבער אין זיך א גרויסען טהייל אמת, אויב די קאנסערוואטיווע פארטיי וויל זיך רעטען דאן מוז דער קאנסקריפ־שאן געזעץ גלייך אנגעווענדעט ווערען איז דען מעגליך אז דער פיהרער, פרעמיער בארען זעהט עס נים?

אזא פראגע דארף נאר קיין פלאץ נים.

אויב ווער עס איז, זעהט עס דאן פיהלט ער דאס, אבער דאס איז פאר איהם נים קיין זיכערע וועג צו רעטען זיין פארטיי, א זיכערערער וועג פאר איהם איז א קאאל־לאציאנס רעגיערונג און דאס איז וואס ער זוכט.

ער האלט זיך צוריק פון אנגאנגען בענוצען מיט'ן קאנסקריפשאן געזעץ און האלט אויף צוריק די אנאנסירונג פון דעם וועג די וואהלען וועלען פארקומען. ביידע זאכען זענען פאר איהם וויכטיג און נעהן האנט אין האנט געבונדען, מיט דער האפ נונג אפשר וועט זיך דער פיהרער פון דער אפאזיציע דאך לאזען איבערריידען צו א קאאלאציאנס רעגיערונג.

עס איז אויך זיכער אז איידער דער פרעמיער וועט אנאנסירען די וואהלען וועט דער קאנסקריפשאן געזעץ אנפאנגען צו פונקציאנירען אינ'ם לעבען פון סענ־דע. דערווייל אבער וואקעלט זיך עס צווי שען דעם ענטפער פונ'ם אפאזיציאנס פיהר ער אויף יא און נים.

סער ווילפרעד לאריער האט אנגעגר מען די „פאריווע" שטעלונג פון רעפע־רענדום, דאס הייסט נים אהער און נים אהין. די אנטעריא ליבעראלען האבען אנ־גענומען די שארפע שטעלונג פאר קאנס־קריפשאן און דיי קוויבעקער ליבעראלען די נענען שטעלונג. און דאן איז געקומען די רעגיערונג מיט איהר פארשלאג פאר א קא אלאציאנס רעגיערונג.

דאס איז געווען א מין טשעלענזש צו די ליבעראלען. ווילט איהר נים צו־לייסען אייער פארטיי, דאן לאמיר איבער נעהמען די רעגיערונג בשותפות און אלס אזעלכע אדער פערלייגנערען דאס לעבען פון פארלאמענט ביז נאך דער מלחמה, ביז דאן וועט דאס לאנד וועט זיך פרעהען מיט'ן שלום, אבער נעהן אלס פערראי־גיגטע צום פאלק פאר דער ווייעדער ער־וועהלונג.

א גרויסע טהייל פון דער ליבעראַ־לער פרעסע האט זיך אזוי דערשראקען, אז זי האט אנגעפאנגען צו אגיטירען פאר א יוניאן גאווערמענט. און האלט זיך נאך יעצט ביי דער זעלבער פאליסי.

צו דעם אלעמען האבען נאך די אונ־ציפרידענע פון ביידע צדדים אין דער פארטריאטישער פראווינץ אנטעריא געז־רונדעט די „ווין די וואר לויג", וועלכע אני־טירט שטארק פאר א קאאלאציאנס רעגיע־רונג. און די אפאזיציע לעקט קיין האר־ניג נים. זאגאר ווייסען די וועסטערן ליבעראלען וועלכע האבען זיך אויף זיי־ער לעצטער קאנווענשאן אזוי פייערליך ארויסגעזאגט פאר לאריער'ן האבען זיך יעצט נעפונען אזעלכע וועלכע אגיטירען פאר קאנסקריפשאן אין פאדערונג אז א ניי קאנווענשאן זאל איינגערופען וועו־רען.

מיט אין ווארט די אנגענומענע קאנס־קריפשאן שטעלונג פון דער רעגיערונג האט געמאכט א חורבן אין די רייהען פון דער אפאזיציע. אבער סער ווילפרעד לא־ריער האלט זיך נאך אלץ ביי דאס זיינ־יג און וויל נים נאכגעבען, אפשר צוליעב דער איינציגער אורזאכע וואס די אפאזי־ציע האט גאר נישט וואס צו פערלירען.

אבער דאס איז נאך נים אלעס.

עס פרעגט זיך די פראגע, אויב די רעגיערונג האט אזוי פיעל געבויט און האט אזוי פיעל דערגרייכט מיט קאנסקריפ־שאן וואס זשע בעגוצט זי נאך נים דעם קאנסקריפשאן געזעץ?

נאך א זאך איז זיכער.

וועט די רעגיערונג אנווענדען גלייך עס קאנסקריפשאן געזעץ הייס ווי א ערגע געהייס צוריק צו ערוועהלט ווערען, און וועט זי דעם געזעץ נים אנווענדען און וועט פריהער געהן צו אן עלעקשאן וועט זי זי־בער פערלייערען אויסער פיעל שטימער זאכען, אויב דער געזעץ וועט נאך הייסען אין דער ליפטען, וועלען אלע אנטי קאנס קריפשאניסטען זאגאר אין אנטעריא שטימען פאר דער לאריער פארטיי מיט דער האפנונג אז די לעצטע וועט דעם גע־זעץ נים אנווענדען.

פערקעהרט אבער ווען דער געזעץ וועט אנגענעמען ווערען און וועט שוין לורכאויס גענוצט ווערען, וועלען זיך די שטימען צוטהיילען ווי אין פריעדליכע צייטען אין א פארטיי וואוט, ליבעראלען און קאנסערוואטיווען.

אין מעג מען וועלען פערבינדען די רעזיג־נאציאן פון האנ. ראבערט ראדזשערס מיט די לעצטע קלאגען פון וועלכע ער איז מיט גרויסע שווערינקייטען דיין געוואשען גע־וואָרען, אין זאך אבער מוז מען צוגע־בען אז די אנגענעבענע אורזאכע פאר זיין רעזיגנאציע מעג זי נים זיין די ווירקליכע ענטהאלט אבער אין זיך א גרויסען טהייל אמת, אויב די קאנסערוואטיווע פארטיי וויל זיך רעטען דאן מוז דער קאנסקריפ־שאן געזעץ גלייך אנגעווענדעט ווערען איז דען מעגליך אז דער פיהרער, פרעמיער בארען זעהט עס נים?

אזא פראגע דארף נאר קיין פלאץ נים.

אויב ווער עס איז, זעהט עס דאן פיהלט ער דאס, אבער דאס איז פאר איהם נים קיין זיכערע וועג צו רעטען זיין פארטיי, א זיכערערער וועג פאר איהם איז א קאאל־לאציאנס רעגיערונג און דאס איז וואס ער זוכט.

ער האלט זיך צוריק פון אנגאנגען בענוצען מיט'ן קאנסקריפשאן געזעץ און האלט אויף צוריק די אנאנסירונג פון דעם וועג די וואהלען וועלען פארקומען. ביידע זאכען זענען פאר איהם וויכטיג און נעהן האנט אין האנט געבונדען, מיט דער האפ נונג אפשר וועט זיך דער פיהרער פון דער אפאזיציע דאך לאזען איבערריידען צו א קאאלאציאנס רעגיערונג.

עס איז אויך זיכער אז איידער דער פרעמיער וועט אנאנסירען די וואהלען וועט דער קאנסקריפשאן געזעץ אנפאנגען צו פונקציאנירען אינ'ם לעבען פון סענ־דע, דערווייל אבער וואקעלט זיך עס צווי שען דעם ענטפער פונ'ם אפאזיציאנס פיהר ער אויף יא און נים. און מען קען נים ווייסען ווי לאנג נאך די קענעדער פאליטיק וועט זיך אזוי וואקלען און וואס דער מאר־גען וועט מיט זיך ברייגנען

די פערבלוטינטע פראנקרייך

וועגען א שטורעמדיגער זיצונג אין פראנצויזישען פארלאמענט און הייסע דעבאטען, פון וועלכע מען קען זעהן פראנקרייך'ס ערנסטע לאגע און וואס פאר א גרויסע בעדייטונג עס האט פאר איהר אמעריקא'ס ארייג־טרעטען אין קרייג.

פון א. פרומקין

דעם 7־טען יולי איז אין פראנצויזישען דעפוטירטען־קאמער אבגעהאלטען געווא־רען א זיצונג, וועלכע האט גערויערט גאנ־צע צוועלף שטונדען און איז פיל־לייכט גע־ווען די שטורעמדיגסטע פארלאמענטארי־שע זיצונג זינט די מלחמה האט זיך אנ־געפאנגען זי האט זיך געגעדיגט דערמיט וואס די דעפוטירטען־קאמער האט מיט א ריעזיגער מעהרהייט אויסגערריקט איהר צוטרוי צו דער רעגיערונג, אבער די דע־באטען, וואס זיינען דארט אנגענאנגען אין די רעדעס, וועלכע זיינען געהאלטען גע־וואָרען, גיבען א בעגריף וועגען בער זעהר ערנסטער לאגע, אין וועלכער פראנקרייך געפינט זיך, און וואס פאר א געוואלטיגע בעדייטונג עס האט פאר איהר אמעריקא'ס אריינטרעטען אין קריג געגען דייטש־לאנד.

די קייבעל דעפשען האבען אונז ווינ־ציג וואס געמעלדעט וועגען דיזער אויסער־געוועהנליכער זיצונג. מיר האבען גע־וואוסט, אז עס האט זיך געהאנדעלט מבח זעהר ערנסטע פראגען, וועלכע האבען נים געקענט דיסקוטירט ווערען אין דער עפענטליכקייט, און די זיצונגען זיינען דא רום אבגעהאלטען געווארען אין געהיים אין פערלויף פון פינף טעג, אזוי איז עס טאקע געווען. פינף טעג זיינען די דעפו־טירטע געזעצגעבן הינטער פערשלאסענע טהירען און פערהאנדעלט די פראגען, אבער אויפ'ן זעקסטען טאג, ווען די רעגיע־רונגס־רעזאלוציאן האט געדארפט גענומען ווערען צו אבשטימען, איז דאס פובליקום פון די פרעסע צוגעלאזען געווארען. און הגם מען האט אנגעווענדעט אלע מיטלען ארויסצונעבען אזוי וועניג איינצעלהייטען ווי נור מעגליך אין די מעהרהייט רעדעס זיינען צוזאמענגעשטעלט געווארען פון אלגעמיינע פראזען, דאך איז אין די רע־באטען אין גענג ארויסגעזאגט געווארען, אום צו זעהען וואס פאר א בלוטיגען, שווערער קריג. אז די פערלוסטען זיינען געווען מורא'דיג שווערע און גרויזאמע, און אז זיי האבען געקענט אויסגעמיידען ווערען. די רעגיערונג האט דערווייל געטהאן וואס עס איז געווען אין איהר מעגליכקייט צו טהאן: די קאמאנדירען, אויף וועמען עס פאלט די פעראנטוואר טליכקייט פאר דיזע ניסטער אויף ענטפער אויף די אטאקען.

די רעדע פון דער קריעגס־מיניסטער איז געווען לאנג, אויספיהרליך און אומפא־סענד, הגם ער האט זיך אין קיין איינצעל־הייטען נים אריינגעלאזט. ער האט אנגע־פאנגען מיט דער רוסישער רעוואלוציע, וועלכע איז, לויט זיין מיינונג, געווען די זיעגרייכסטע ערשיינונג פאר פראנקרייך און אויהרע פערבינדעטע, צושטערענדיג דעם פערדעטהערישען פלאן פון דעם צא רישען רעזשים פאר א בעזונדערען פריע־דען; און ווען ער האט דערמאנט דעם נאָ־מען קערענסקי זיינען אלע דעפוטאטען געווען אויף די פיס, געבענדיג דעם הערה פון דער רוסישער רעוואלוציאָן א וואָרע־מע אוואציע. ער האט אויך אין עטליכע ריהרענדע ווערטער דערמאנט דעם ערש־טען לעגיאָן פון דער אמעריקאנער ארמיי, וועלכע איז אנגעקומען אין פראנקרייך דאן אין ער אריבער צו דער הויפטסטראס פון מאָ: די אפענסייוע פון 16טען אפריל ער האט געערדט אלגעמיין, אויסגע־מיידען צו געבען אירגענד וועלכע אייג־צעלהייטען, אבער וואס איז שייך צו דער פראגע, איז ער געווען אויפריכטיג. „יא, ערנסטע פעהלערען זיינען בענאנגען גע־וואָרען אין פערלויף פון דער לעצטער אפענסייוע", האט ער געזאגט. מיר האבען נים בדעה זיי צו פערלייקענען און אפילו נים זיי מילדערע צו מאכען: פראנקרייך איז גענוג זיכער מיט זיך, אום צו קענען קוקען דעם אמת גלייך אין פנים אריין".

און דער פראנצויזישער קריעגס־מיניסטער נים טער נים צו, אז פראנקרייך האט בע־צאהלט צו טהייער פאר די פערהעלטניס־מעסיגע. קליינע רעזולטאטען פון איהר אנ־גריעף. אז די פערלוסטען זיינען געווען מורא'דיג שווערע און גרויזאמע, און אז זיי האבען געקענט אויסגעמיידען ווערען. די רעגיערונג האט דערווייל געטהאן וואס עס איז געווען אין איהר מעגליכקייט צו טהאן: די קאמאנדירען, אויף וועמען עס פאלט די פעראנטוואר טליכקייט פאר דיזע ניסטער אויף די אטאקען.

אבער דאס איז דאך נים אלעס. פראנקרייך האט נאך גענוג שווערע, בי־טערע נסיונות דורכצומאכען, און דער קריעגס מיניסטער וויל דא אויך נים בע־האלטען די וואהרהייט. די לאנג איז ערנסט נים נור אויפ'ן פראנט, נאר אויך אין לאנד, אין די אמעריקען און אין די פעלדער, וואו עס זיינען געבליבען בלויז פרויען און אלטע לייט צו בעזאָרגען די ארבייט. אזוי דאָ בלייבט פאר פראנקרייך נור צו האפען אויף דער הילף פון אין אירע דער פערבינדעטע און בעזונדערס אויף דער הילף פון אמעריקא. „אונזערע אלאריטע" זאָגט ער, „וויסען גאנץ גוט, אז אונזער ארמיי איז ווי די ארמיי, וועלכע בעשיצט די ציוויליזאציע און אז איהר בלוט פליסט שטראמענווייז. דיזער בעדאנק, מעהר ווי יעדער אנדערער, האט געפיהרט די פער־איינגטע שטאאטען צו דעם בעשלוס אין דער מלחמה, זיינען די מענ־שען אין מעהר נים ארויס מיט מאנע שוין אויף דיזע ווערטער דערמאנט אז דאס נייע פעראיינגונג פון די צוויי פערלייעבטע וועט מיט זיך ברענגען, אבער אויפ'ן פעלדער אין די פעראיינגונג פון די פערלייעבטע וועט מיט זיך ברענגען, אויפ'ן פעלדער אין די פלאמען . . . דיזער גע־דאנק וועט אונז בעגלייטען אין אונז געבען די מעגליכקייט צו פערטהיילען און אויסנוצען אונזערע כוחות"

דער פראנצויזישער קריעגס־מיינסטער איז, פערשעטהט זיך, פול מיט האפנונג און צוטרוי און מיט זיכערהייט, אז פראנק־רייך וועט ארויסגעהן זיעגרייך פון דיזען קריעג, אבער דערצו איז נויטיג, אז דאס לאנד זאָל בלייבען פעראיינגט און אז די נשמה פון דעם סאָלדאט זאָל נים פערגיס־מעס ווערען מיט אינסינואציעס געגען דער רעגיערונג. מען מאָר נים דערלאזען צו איהם די אילוזיע, אז די פראנצויזישע רע־גיערונג דארף נור וועלען און די מלחמה איז געענדיגט... „אונז צוטהיילען, מיינע הערען, דאס איז דער מרוים פון אונזע־רע שונאים"; האט דער פראנצויזישער קריעגס־מיניסטער געזאָגט. „דאס איז דייער מיעפסטע האפנונג, זייער געמיינס־טע אונטערנעהמונג".

און ער שליסט מיט א פערויבערונג, אז אזוי לאנג ווי ער וועט זיין אין אמט, וועלכען מען האט איהם פערטרויט, וועט ער מיט שטרענגקייט, קאלטבלוטיגקייט און ענטשלאסענהייט בעקעמפען יעדע פראפאגאנדא, וועלכע קען אבשוואכען דעם מוטה פון די פראנצויזישע סאָלדא־טען.

„אוי, — ענדיגט ער, — ווען איינער פון די שוואכהערציגע, וועגען וועלכע קע־רענסקי האט גערעדט, וועט מיר זאָגען: „בין וואהרין ווילט איהר אונז שלעפען? צו וועלכען ציעל?" וועל איך איהם ענט־פערען מיט די ווערטער פון דעם פרעזי־דענט פון די פעראיינגטע שטאאטען: „מיר וועלען האבען עררייכט אונזער ציעל אין מיר וועלען זיך אויפהערען שלאגען דעם טאג, ווען די דעמאקראטיע וועט זיין אין זעבערהייט".

דער פיאנער מיט זיין בוך

פון בן א. סאכאטשעווסקי.

איך ווייס נים אויב דאס איז אמת, נאר מען האט מיר אזוי דערצעהלט:

געוען איז אמאל א ווייס־ווייט פערוואָרפען ווינקעל אויף דער ערד, וואס האט זיך געגרופען רוהלאנד, און ווייס און ברייט וואו דאס אויג האט נאר געקענט דערגרייכען, זיינען הויכע בערג איבער יענעם געענד געלעגען און מיט זייערע שטאלצע שפיצען געקוקט גלייך אין הימעל אריין.

און די בארג מענשען, וואס האבען געוואהנט פון יענעם זייט רוהלאנד, האבען זיך אויפגעבויט זייערע געצעל־טען אין די זאפטיגע און פרוכטבארע טהאלען, און פרום און שטיל איז זייער לעבענס שיפעל געשוואומען, און נים נע־וואוסט האבען זיי וואס עס הייסט לייד־דען און וואס עס מיינט גליק.

און האט זיך די זון אין פריה־מאָרגען בעוויעזען, זיינען זיי ארויס פון זייערע געצעלטען און זיך געוואשען מיט דעם מאָרגען טהאו, וואס איז אויפ זייערע פעטע און פרוכטבארע פעלדער געלעגען, און זיך אנזונטערען אין ים־קלאר אהערגעקומען אויפ'ן אנדערען אויג, אין דער אמת האט די זון אין דער הויפטסטראס פון מאָ: די אפענסייוע פון 16טען אפריל ער האט געערדט אלגעמיין, אויסגע־מיידען צו געבען אירגענד וועלכע אייג־צעלהייטען, אבער וואס איז שייך צו דער פראגע, איז ער געווען אויפריכטיג. „יא, ערנסטע פעהלערען זיינען בענאנגען גע־וואָרען אין פערלויף פון דער לעצטער אפענסייוע", האט ער געזאָגט. מיר האבען נים בדעה זיי צו פערלייקענען און אפילו נים זיי מילדער צו מאכען: פראנקרייך איז גענוג זיכער מיט זיך, אום צו קענען קוקען דעם אמת גלייך אין פנים אריין".

און דער פראנצויזישער קריעגס־מי־ניסטער נים צו, אז פראנקרייך האט בע־צאהלט צו טהייער פאר די פערהעלטניס־מעסיגע. קליינע רעזולטאטען פון איהר אנ־גריעף. אז די פערלוסטען זיינען געווען מורא'דיג שווערע און גרויזאמע, און אז זיי האבען געקענט אויסגעמיידען ווערען. די רעגיערונג האט דערווייל געטהאן וואס עס איז געווען אין איהר מעגליכקייט צו טהאן: די קאָמאנדירען, אויף וועמען עס פאלט די פעראנטוואר טליכקייט צו טהאן: די קאָמאנדירען, אויף וועמען עס פאלט די פעראנטוואר טליכקייט פאר דיזע ניסטער אויף די אטאקען.

אבער דאס איז דאך נים אלעס. פראנקרייך האט נאך גענוג שווערע, בי־טערע נסיונות דורכצומאכען, און דער קריעגס מיניסטער וויל דא אויך נים בע־האלטען די וואהרהייט. די לאנג איז ערנסט נים נור אויפ'ן פראנט, נאר אויך אין לאנד, אין די אמעריקען און אין די פעלדער, וואו עס זיינען געבליבען בלויז פרויען און אלטע לייט צו בעזאָרגען די ארבייט. אזוי דאָ בלייבט פאר פראנקרייך נור צו האפען אויף דער הילף פון אין אירע דער פערבינדעטע און בעזונדערס אויף דער הילף פון אמעריקא. „אונזערע א